

BAROK – Stikord til eksamen

Først en kort gennemgang af de vigtigste musikformer og stiltræk i perioden og hvordan det ændrede sig hen mod klassikken:

Barok: Musikformer

- Rondo
- Fuga
- Variationssats
- Suiten - en række dancesatser
- Koncert - 3 satser (normalt)
- Opera

Stiltræk

- ét tema pr sats
- både homofoni og polyfoni, imitation
- terrassedynamik (enten forte eller piano)
- udstrakt brug af sekvenser
- det koncerterende princip

Klassik: Musikformer

- Symfoni - 4 satser
- Sonatesatsform: Eksposition, Gennemføringsdel, Reprise
- - samt de musikformer der er nævnt under barokken

Stiltræk

- to kontrasterende temaer: HT - kraftigt, prægnant; ST - lyrisk, blidt
- tematisk udvikling
- dynamisk udvikling; crescendo/decrescendo
- homofoni

RONDO – hvad gør man?

1. Beskriv og forklar formen.

- Hvad karakteriserer denne formtype?
- Er der eventuelt nogle afvigelser fra hvad man kunne forvente?
- Er ritornellet i rondoer altid i samme toneart eller moduleres der – dvs. er der tale om en modulerende rondo?

2. Beskriv temaet

- Hvordan er det bygget op?
- I hvilke dele vil du inddele det?

3. Kommentér et ritornel og/eller én episode (et soloafsnit) og sammenlign den med temaet.

- Se på såvel melodiske som harmoniske forskelle.
- Beskriv hvad der foregår:
- Hvordan adskiller det udvalgte ritornel sig fra det første ritornel, som jo er temaet?
- Hvad karakteriserer den udvalgte episode? Instrumentation, tematik, motiver .. ?
- Hvilket tematisk materiale benyttes - hvilken idé benytter komponisten?
- Er der nogle harmoniske spidsfindigheder?
- Hvad er tonearten i henholdsvis temaet og i ritornellet og episoden?

4. Hvilke elementer i værket er typiske for barokken?

- Beskriv de typiske stiltræk i værket.
- Og hvad er karakteristisk for en koncert som formtype?

5. Fortæl eventuelt om andre musikformer fra barokken.

Stikord til analysen og beskrivelsen af de enkelte episoder og ritorneller:

- Hvilket motiv / motiver benyttes. Markér den rytmiske idé.

- Har motivet eller temaet været præsenteret før? og hvor?
- Er melodiforløbet i 16.dele, 8.dele ... er der spring eller trinvis bevægelse.
- Er der tale om sekvensering? Hvorledes er da motivet, der sekvenseres? Er bevægelsen opadgående eller nedadgående? Hvor langt parallelforskydes hver sekvens, og er der evt. tale om en kvintskridtssekvens?
- Harmonik: Kig på de betonedede slag. Allererførst: hvad er start- og slut-harmonikken - i hele satsen? I den udvalgte del?
- Hvis der foreligger en modulation, da: hvor skiftes der toneart? - se på løse fortegn.

1. Stiltræk

Ved auditiv analyse kan man fastslå nogle karakteristiske barok-stiltræk ved denne koncert:

- vekslen mellem tutti og solo. En solokoncert.
- vekslen mellem forte og piano. Terrassedynamik.
- besætning: *solist*: soloviolin
strygergruppe: 1. & 2. violin, bratsch
continuo: cello, contrabas, cembalo.
- tematisk enhed, dvs. ét tema pr. sats (i modsætning til klassikens "norm" med to kontrasterende temaer)
- sekvensering: en melodistump eller en tema-bid der gentages, hver gang forskudt i forhold til før. Oftest én tone op eller ned pr. gentagelse.

2. Formelementer

STORFORM: vekslen mellem tutti- og solo-afsnit, mellem tema-afsnit og solistiske afsnit, dvs. mellem Ritornel og Episode, altså en RONDO.

I en *solokoncert* som denne findes det koncerterende princip i kappestriden mellem soloinstrumentet og resten - groft sagt. Soloinstrumentet bakkes så op af *continuo*-gruppen (der hedder sådan fordi den spiller kontinuert, dvs. gennemgående, i hele satsen) samt - vekslede fra episode til episode - af forskellige udvalgte dele af strygergruppen.

En *concerto grosso* bygger på kontrasten mellem hele orkesteret (*tutti*) og en mindre del heraf (*concertino*) der normalt bestod af to violiner + continuo.

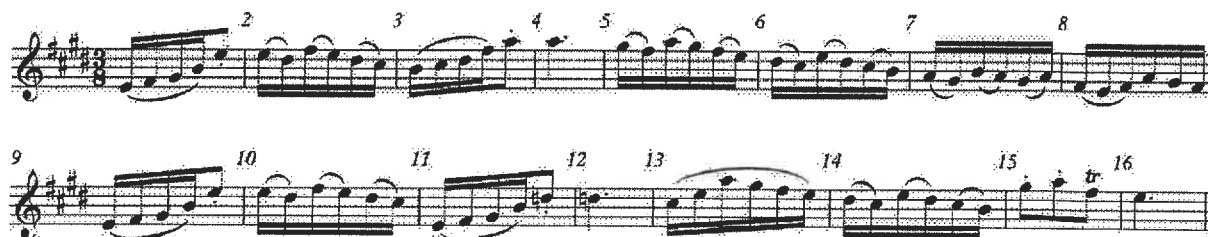
RITORNEL

I en beskrivelse af ritornellet - Temaet - er det praktisk at få fastslået hvilke dele, det er bygget op af. Når det vender tilbage i løbet af satsen er det ikke altid hele ritornellet, der gentages.

Temaet består sædvanligvis af 3-4 dele:

1. Første del præsenterer motiv-materialet og tonearten slås fast..
2. Midtvejs arbejdes med motiv-materialet, ofte med sekvensering og med større harmonisk bevægelse.
3. Til slut rundes der af. Slutdelen kan omfatte et nyt motiv eller blot gentage motivet fra første del, men harmonisk kommer vi hjem igen med en afsluttende kadence.

Her er temaet. Prøv at inddele det i bidder:

FORM

Hele satsen kan inddeles i 9 dele. Prøv selv:

1	2	3	4	5
6	7	8	9	

J-S. BACH: VIOLINKONCERT : E dur 3. Sats

30

III.

Allegro assai.

Violino concertato
Violino I
Violino II
Viola
Continuo

E.E. 2815

81

Solo.

E.E. 2815

Tutti.

Measures 32-39. The score is for a string quartet. It features a tutti section with various musical notations including slurs, accents, and dynamic markings like 'f' and 'p'.

Solo.

Measures 40-47. The score is for a string quartet. It features a solo section with various musical notations including slurs, accents, and dynamic markings like 'p' and 'f'.

Measures 48-55. The score is for a string quartet. It features a tutti section with various musical notations including slurs, accents, and dynamic markings like 'f' and 'p'.

Measures 56-63. The score is for a string quartet. It features a tutti section with various musical notations including slurs, accents, and dynamic markings like 'f' and 'p'.

Measures 64-71. The score is for a string quartet. It features a tutti section with various musical notations including slurs, accents, and dynamic markings like 'f' and 'p'.

Measures 72-79. The score is for a string quartet. It features a tutti section with various musical notations including slurs, accents, and dynamic markings like 'f' and 'p'.

Tutti.

Tutti.

Solo.

Measures 128-132 of a musical score. The score is written for four staves (two treble and two bass). The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The time signature is 3/4. The music features a complex, fast-moving melody in the upper staves, with a prominent sixteenth-note figure. The lower staves provide a harmonic accompaniment. Measure 132 ends with a double bar line and a repeat sign.

Measures 133-137 of a musical score. The score continues from the previous system. The melody remains intricate, with many beamed sixteenth and thirty-second notes. The accompaniment consists of steady eighth and sixteenth notes. Measure 137 concludes with a final cadence.

Measures 138-142 of a musical score. The score continues from the previous system. The melody remains intricate, with many beamed sixteenth and thirty-second notes. The accompaniment consists of steady eighth and sixteenth notes. Measure 142 concludes with a final cadence.

Measures 143-147 of a musical score. The score continues from the previous system. The melody remains intricate, with many beamed sixteenth and thirty-second notes. The accompaniment consists of steady eighth and sixteenth notes. Measure 147 concludes with a final cadence.

Measures 148-152 of a musical score. The score continues from the previous system. The melody remains intricate, with many beamed sixteenth and thirty-second notes. The accompaniment consists of steady eighth and sixteenth notes. Measure 152 concludes with a final cadence.

Measures 153-157 of a musical score. The score continues from the previous system. The melody remains intricate, with many beamed sixteenth and thirty-second notes. The accompaniment consists of steady eighth and sixteenth notes. Measure 157 concludes with a final cadence.

Tutti.

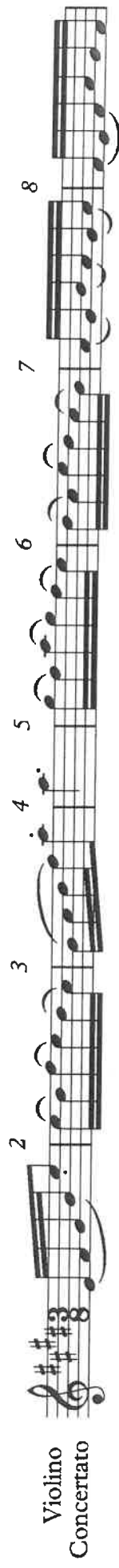
150

160

Bach violinkoncert 3.sats

- tema

Violino Concertato

Violino Concertato

Detailed description: The image shows two staves of musical notation for a violin concerto. The first staff, labeled 'Violino Concertato', contains measures 2 through 8. It begins with a treble clef, a key signature of two sharps (F# and C#), and a 3/8 time signature. The melody is written in eighth notes with various slurs and ties. Measure numbers 2, 3, 4, 5, 6, 7, and 8 are printed above the staff. The second staff, also labeled 'Violino Concertato', contains measures 9 through 16. It continues the melody from the first staff. Measure numbers 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, and 16 are printed above the staff. The notation includes slurs, ties, and a trill (tr) in measure 15.